

Ứng xử thế nào khi USD tăng giá?

 PHƯƠNG MINH

Trong các năm trước, giá USD trên thị trường thế giới nằm trong xu hướng giảm. Một USD đã có lúc chỉ tương đương 0,5 Bảng Anh, dưới 0,7 Euro, dưới 87 Yên Nhật,... chỉ số giá USD (USD Index) so với 6 đồng tiền chủ yếu khác giảm xuống chỉ còn trên 74 điểm phần trăm.

Sự giảm giá này có nguyên nhân chủ yếu từ cuộc khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế thế giới bắt đầu từ nước Mỹ, khi lãi suất cơ bản giảm xuống mức thấp kỷ lục, khi lượng tiền khổng lồ được đưa ra để giải cứu, ngăn chặn suy thoái kinh tế, ngăn chặn thất nghiệp; có nguyên nhân từ Ngân hàng Trung ương các nước, các nhà đầu tư chuyển từ nắm giữ USD sang nắm giữ vàng và một số đồng tiền mạnh khác.

Mặc dù lãi suất cơ bản vẫn chưa tăng, tiền giải cứu chưa được rút về, nhưng kinh tế Mỹ đã thoát khỏi suy thoái và tăng trưởng trở lại, tỷ lệ thất nghiệp đã giảm xuống, chỉ số niềm tin tăng, nên giá USD trên thế giới đang nằm trong xu hướng tăng trở lại. Một USD đã đổi được trên 0,66 bảng Anh, trên 0,732 Euro, trên 89 Yên Nhật, USD- Index đã đạt trên 80,6 điểm phần trăm. Xu hướng này sẽ còn tiếp tục, khi đồng Euro đang gặp khó khăn, khi tăng trưởng kinh tế của khu vực này thấp hơn của Mỹ, khi một số nước trong khu vực đang phải vật lộn với nợ nần và thâm thủng ngân sách, thậm chí đã có những ý kiến lo ngại về sự tồn tại của đồng tiền thống nhất.

Giá USD trên thế giới tăng sẽ tác động đến thế giới nói chung và đến Việt Nam nói riêng trên một số mặt. Giá vàng thế giới tính bằng USD sẽ giảm xuống, làm cho giá vàng ở trong nước cao hơn giá vàng trên thế giới, nếu tỷ giá VND/USD được giữ nguyên như cũ; sẽ càng cao hơn giá thế giới, nếu tỷ giá VND/USD được điều chỉnh tăng. Khi giá vàng trong nước cao hơn giá thế giới thì việc nhập khẩu vàng chính ngạch sẽ xuất hiện và nhập khẩu lậu sẽ gia tăng, càng gây áp lực làm tăng nhập siêu (năm trước kim ngạch xuất khẩu đá quý, kim loại quý và sản phẩm tháng 1, tháng 2 đạt 1438 triệu USD, tháng 3 đạt 1089 triệu USD, tính chung quý I đạt 2527 triệu USD, trong khi mới đây Ngân hàng Nhà nước cho nhập khẩu 4 tấn vàng, tương đương với khoảng trên dưới 140 triệu USD).

Giá USD trên thế giới tăng, cũng có nghĩa là những đồng tiền được điều hành theo cơ chế tỷ giá thả nổi hoặc được điều hành linh hoạt theo cung - cầu ngoại tệ (tức là không cố định, cũng không thả nổi) sẽ giảm giá so với USD, cũng tức là các nước xuất khẩu vào Mỹ (cũng như thanh toán xuất, nhập khẩu bằng USD) sẽ có lợi khi xuất khẩu, bất lợi khi nhập khẩu.

Đứng trước sự sụt giảm lượng ngoại tệ vào nước ta từ các nguồn, chênh lệch giá USD giữa thị trường tự do với thị trường chính thức lớn và nhập siêu cao trong tháng 12/2009 và tháng 1/2010. Ngân hàng Nhà nước đã có nhiều động thái “vượt trước ngăn chặn” trên thị trường ngoại tệ. Cuối tháng 11/2009, Ngân hàng Nhà nước một mặt nâng tỷ giá giao dịch liên ngân hàng, mặt khác giảm biên độ giao dịch từ xuống. Kết quả, giá USD ở thị trường chính thức đã tăng lên (khoảng 3.3%), nên chênh lệch giữa thị trường này với thị trường tự do giảm xuống và tốc độ tăng giá USD tháng 1 đã giảm nhẹ, một hiện tượng hiếm thấy trong nhiều năm qua khi nhu cầu nhập khẩu thường tăng lên để đáp ứng sự tăng lên của nhu cầu tiêu dùng trong dịp Tết cổ truyền. Việc yêu cầu các tổng công ty lớn của Nhà nước bán ngoại tệ cho ngân hàng cũng đã góp phần cải thiện quan hệ cung - cầu ngoại tệ. Vào tháng 1, Ngân hàng Nhà nước đã hạ tỷ lệ dự trữ bắt buộc đối với tiền gửi USD và Bộ Tài chính phát hành trái phiếu 1 tỷ USD trên thị trường thế giới nhằm tăng cung ngoại tệ.

Vào những ngày cuối cùng của năm Kỷ Sửu, Ngân hàng Nhà nước đã nâng tỷ giá giao dịch liên ngân hàng, đồng thời quy định lãi suất tiền gửi USD không được vượt quá 1%/năm.

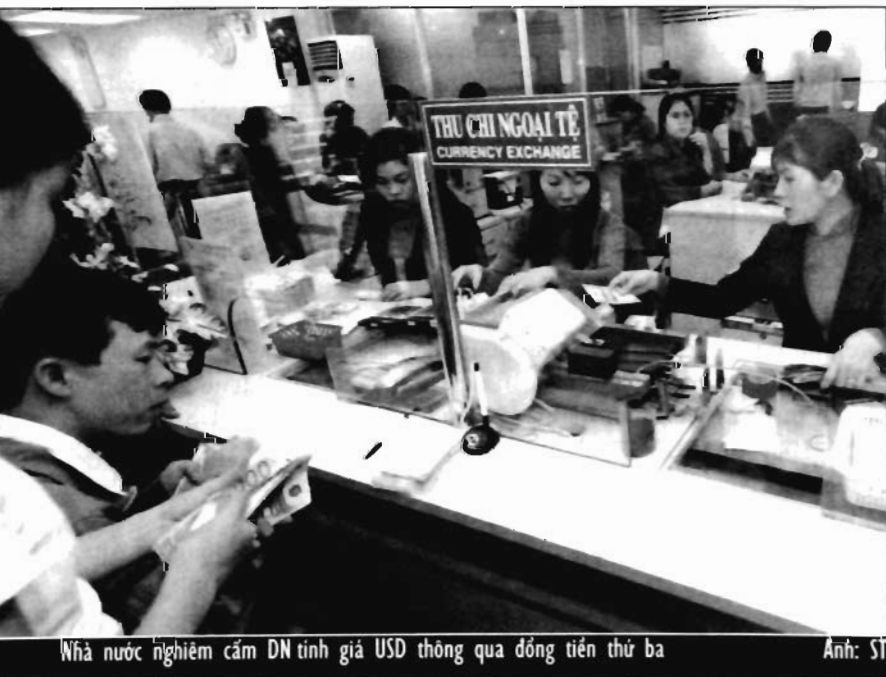
Trong điều kiện giá USD trên thị trường thế giới tăng, trong điều kiện sức ép tăng giá USD ở trong nước lớn, để kiểm chế nhập siêu, việc điều chỉnh tỷ giá bằng nhiều giải pháp, nhiều động thái như trên có tác dụng “vượt trước ngăn chặn”. Tuy nhiên, đó cũng chỉ là biện pháp có tính kỹ thuật, biện pháp hành chính. Điều quan trọng hơn, một mặt, là phải giảm được tình trạng găm giữ USD- một trong những yếu tố tạo áp lực tăng giá USD; mặt khác là phải giảm nhập siêu bằng việc chuyển dịch cơ cấu xuất nhập khẩu, nâng cao hiệu quả và sức cạnh tranh... chứ không phải bằng việc tăng tỷ giá VND/USD, bởi việc tăng tỷ giá cũng sẽ có những hiệu ứng phụ đối với công nợ, đối với nhập khẩu và khuyến đại lạm phát ở trong nước; mặt khác nữa là tiến tới triệt tiêu hai cách tính về giá đối với USD nhằm thống nhất cơ chế tỷ giá giữa các cơ sở trong nước và thương mại quốc tế ■

Nói về chính điều chỉnh tỷ giá của NHNN, nhiều DN nhập khẩu dở mếu dở khóc. Vì theo họ, trước Tết nguyên đán (tức là trước thời điểm 10.2) nhiều DN nhập khẩu trong nước đã ký hợp đồng bàn giao hàng với các DN. Hợp đồng đã được ký, chỉ còn chờ hàng về để bàn giao, thế nhưng “đùng” cái, NHNN điều chỉnh chính sách tỷ giá tăng lên 500 - 603 đồng/USD khiến các DN bị “hớ” thậm chí thiệt hại nặng nề.

Theo tính toán, với những DN nhập khẩu ở quy mô nhỏ và vừa (khoảng 5-10 triệu USD/tháng), thì mức thiệt hại khoảng 10-30 triệu đồng/tháng; còn những doanh nghiệp có mức nhập khẩu từ 15-30 triệu USD/tháng mức thiệt hại lên đến 500 triệu đến 1 tỷ đồng/tháng.

Không những chính sách tỷ giá thay đổi đột ngột làm cho các DN nhập khẩu ảnh hưởng trực tiếp, mà các DN sản xuất kinh doanh cũng ảnh hưởng gián tiếp. Bằng chứng, khi chính sách tỷ giá thay đổi, ngay đến một DNNN là Tổng Công ty thép đã tăng giá bán thép cuộn, thép cây, dù thị trường thép đang mùa thấp điểm; các công ty xăng dầu đã tăng giá bán khoảng 600 đồng/lít... Việc tăng giá thép làm không ít DN xây dựng ngỡ ngàng. Nhiều DN

Nhà nước nghiêm cấm DN tính giá USD thông qua đồng tiền thứ ba

Ảnh: ST